องค์ความรู้ เรื่อง เทคนิคการจัดทำสื่อนิทรรศการสนับสนุนกระบวนการฝึกอบรม

ชื่อเจ้าของความรู้ นางสาวนภัทร โชติเกษม นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ

หมวดองค์ความรู้ หมวดที่ ๔ เสริมสร้างองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง

ความเป็นมาขององค์ความรู้

ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนอุดรธานี ได้รับมอบหมายจากกรมการพัฒนาชุมชน โดยสำนักพัฒนาทุนและองค์กรการเงินชุมชน ให้ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างทีมวิทยากร ขับเคลื่อนงานพัฒนาทุนและองค์กรการเงินชุมชน ให้กับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน และคณะกรรมการกองทุน จำนวนทั้งสิ้น ๔ รุ่น ระหว่างวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๐ ถึง ๓๑ มกราคม ๒๕๖๑ มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น จำนวน ๔๙๐ คน

ในการประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างทีมวิทยากรขับเคลื่อนงานพัฒนาทุนและองค์กรการเงินชุมชน นั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน และคณะกรรมการกองทุนเกี่ยวกับเรื่องการบริหารจัดการหนี้ไปสู่ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญา และเป็นการทบทวนความรู้เรื่องการดำเนินงานกองทุนชุมชนต่างๆที่มีในชุมชน และในกระบวนการจัดประชุมนั้น นอกจากการรับฟังการบรรยายจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ยังมีกิจกรรมการแบ่งกลุ่มการเรียนรู้ตามฐานการเรียนรู้ ตามกลุ่มต่างๆ เพื่อทบทวนให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องกองทุนชุมชนมากยิ่งขึ้น ซึ่งในฐานการเรียนรู้แต่ละฐานนั้นก็มีการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับเรื่องกองทุนต่างๆที่มีในชุมชน เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต โครงการ กข.คจ. กองทุนหนุนเสริมสัมมาชีพ กองทุนตามโครงการพระราชดำริ ฯลฯ

ข้าพเจ้า น.ส.นภัทร โชติเกษม นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ พร้อมด้วยทีมงานเจ้าหน้าที่ของศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนอุดรธานี ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนอุดรธานี ให้รับผิดชอบดำเนินการ ในการจัดทำสื่อแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับเรื่องกองทุนต่างๆที่มีในชุมชน ณ บริเวณลานอาคารฝึกอบรม กัลปพฤษ์ (ชั้น ๑) เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เข้าร่วมประชุมในครั้งนี้

วิธีการ ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นเตรียมการ

๑. ประชุมคณะทำงานเพื่อศึกษารายละเอียด ทำความเข้าใจในขอบเขตเนื้อหาของการจัดนิทรรศการกองทุนชุมชน พร้อมทั้งร่วมกันออกแบบการจัดนิทรรศการฯ และแบ่งบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละคน

๒. ค้นคว้าหาองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับกองทุนชุมชน นำมาจัดหมวดหมู่ความรู้ตามเนื้อหาของแต่ละเรื่อง

๓. เรียงลำดับเนื้อหา เพื่อให้ผู้ชมนิทรรศการได้เกิดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน

๔. จัดหา วัสดุอุปกรณ์ที่จะนำมาจัดแสดงนิทรรศการ เช่น รูปภาพต่างๆ แบบจำลอง แผ่นป้ายตัวอักษรที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาเรื่องกองทุนชุมชน รวมทั้งอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆที่จำเป็นต้องใช้ เช่น กระดานบอร์ด แผ่นป้ายไวนิล กระดาษสี หมุดเสียบ กรรไกร สิ่งของประดับตกแต่งต่างๆ เช่นต้นไม้ รูปภาพ ธงทิว เพื่อให้นิทรรศการเกิดความน่าสนใจ ดึงดูดผู้ชมให้เข้าชมนิทรรศการ

ขั้นดำเนินการ

๑. ออกแบบ วางแผนผังการจัดนิทรรศการ กำหนดขนาดของพื้นที่ เพื่อให้สอดคล้องกับขอบเขตของเนื้อหา โดยจะต้องคำนึงถึงขนาดของข้อมูล กับแผ่นป้าย และการเรียงลำดับการเรียนรู้ หากจำเป็นก็ควรทำลูกศรชี้บอกเส้นทางเดิน เพื่อให้ผู้เข้าชมจะได้ทำความเข้าใจในเนื้อหาได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน

๒. กำหนดแบบ ขนาด สีตัวอักษร โดยจะต้องใช้ แบบอักษรที่สามารถอ่านได้ง่าย มีขนาดพอดีกับระดับสายตาของผู้ชมซึ่งจะต้องสามารถอ่านได้ในระยะห่างประมาณ ๑ เมตร สีอักษรจะต้องตัดกันกับสีพื้น ควรใช้พื้นสีอ่อนเพื่อให้ตัวอักษรเด่นขึ้น

๓. รูปภาพ หรือแบบจำลองที่ใช้ประกอบ จะต้องมีความน่าสนใจ สื่อถึงเนื้อหาได้อย่างชัดเจน และมีขนาดเหมาะสมกับพื้นที่ที่ใช้จัดแสดงนิทรรศการ

๔. ควรคำนึงถึงช่องทางของแสง ไม่ควรวางแผ่นป้ายข้อมูลบังช่องแสง หรือวางสะท้อนแสง เพราะจะทำให้นิทรรศการไม่น่าสนใจ

๕. การจัดแผ่นป้ายข้อมูล จะต้องครอบคลุมเนื้อหาที่สำคัญ และผู้ชมสามารถเข้าใจในรายละเอียดของเนื้อหาได้อย่างดี หากจำเป็นก็ควรมีการอ้างอิงที่มาของข้อมูล เพื่อให้ผู้ชมสามารถค้นคว้าเพิ่มเติมได้จากแหล่งข้อมูลอื่นๆที่เกี่ยวข้องได้

ข้อพึงระวัง

ในการจัดนิทรรศการ ผู้จัดจะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นสำคัญ เนื่องจากแผ่นป้ายข้อมูลมีขนาดใหญ่ และมีจำนวนมาก ในการจัดวางจะต้องคำนึงถึงความคงทน แข็งแรงของแผ่นป้ายข้อมูล ผู้จัดจะต้องแน่ใจว่า แผ่นป้ายจะไม่ล้มทับผู้ชม ในกรณีที่จัดแสดงในพื้นที่โล่งหากเกิดลมพัดแรง ควรจะมีการยึดแผ่นป้ายอย่างแน่นหนา และขณะที่มีการเยี่ยมชมนิทรรศการควรจะมี เจ้าหน้าที่คอยอำนวยความสะดวก และตอบข้อซักถามให้กับผู้ชมด้วย

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ในการดำเนินการจัดแสดงนิทรรศการครั้งนี้ สำเร็จได้ด้วยความร่วมมือ ร่วมใจของเจ้าหน้าที่บุคลากรของศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนอุดรธานี ทุกคนทุกฝ่ายที่มีความจริงจัง จริงใจและร่วมกันคิด ร่วมกันออกแบบ และดำเนินการทุกอย่างเพื่อให้งานสำเร็จได้ด้วยดี

ปัญหาและวิธีการแก้ไข

ปัญหาที่พบได้แก่ การค้นหาวัสดุ อุปกรณ์ที่จะนำมาจัดนิทรรศการ เนื่องจากวัสดุอุปกรณ์บางอย่างไม่สามารถหาได้ในพื้นที่ วิธีแก้ไข โดยการใช้วัสดุอุปกรณ์อื่นนำมาดัดแปลงทดแทน แต่สามารถสื่อถึงเนื้อหาที่ใกล้เคียงกับที่ต้องการได้

ผลัพธ์จากการแก้ปัญหาและการพัฒนา

จากการประเมินโดยการสังเกตุ พบว่าผู้เข้าร่วมประชุมฯ ให้ความสนใจเรียนรู้ จากการชมนิทรรศการ และได้ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะว่าควรมีการจัดแสดงนิทรรศการในลักษณะเช่นนี้อีก

ภาพการจัดแสดงนิทรรศการ

แนวทางการจัดตั้ง
"กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต"